

Antiocheni, & Hierosolymitani; eam denique ceteri omnes Episcopi sua subscriptione muniverunt. In quinta Actione ostensum est, Iconoclastas suam Hæresim de abolendo Sanctarum Imaginum usu, & cultu hausisse a Judæis, Saracenis, Gentilibus, Samaritis, & Manichæis. In sexta Actione Patres prolixam inierunt disputationem, qua Hæreticorum Iconomachorum, qui in Conciliabulo Constantinopolitano Sanctarum Imaginum usum, & cultum damnauerant, discussa, & cribrata sunt argumenta, illiusque Conciliabuli hæretica definitio per singula capita in integrum confutata est. In septima Actione sex præcedentia Concilia Œcumenica confirmata sunt, decretumque, Sanctis Imaginibus honorariam adorationem, non autem veram latriam exhibendam esse, & hi omnes Anathemate percussis sunt, qui eas frangere auderent. Hanc pro afferendo Imaginum cultu definitionem his verbis emisit septima Synodus generalis: *Sequentes divinitus inspiratum Sanctorum Patrum nostrorum Magisterium, & Catholicæ traditionem Ecclesiæ (nam Spiritus Sancti hæc esse novimus, qui nimirum in ipsa inhabitat) definimus in omni certitudine ac diligentia, sicut figuram præcise ac vivificæ Crucis, ita Venerabiles ac Sanctas Imagines proponendas, tam quæ de coloribus, & tessellis, quam quæ ex alia materia congruenter in Sanctis Dei Ecclesiis, & sacris vasis, & vestibus, & in parietibus ac tabulis, domibus, & viis, tam videlicet Imaginem Domini Dei, & Salvatoris Nostri Jesu Christi, quam intemeratæ Domine nostræ Sanctæ Dei genitricis, honorabiliumque Angelorum, & omnium Sanctorum simul aliorum virorum. Quanto enim frequentius per imaginalem formationem videntur, tanto qui hæc contemplantur, alacrius eriguntur ad primitivorum eorum memoriam, & desiderium, & ad osculum, & ad honorariam hæc adorationem tribuendam. Non tamen ad veram latriam, quæ secundum fidem est, queque solam divinam naturam decet, impartendam; ita, ut istis, sicuti figuræ pretiosæ ac vivificæ Crucis, & Sanctis Evangelii, & reliquis sacris monumentis, incensorem, & luminum oblatio ad bonum honorem efficiendum exhibeatur, quemadmodum & antiquis piæ consuetudinis erat. Imaginis enim honor ad primitivum transit, & qui adorat Imaginem, adorat in ea depictæ subsistentiam. Sic enim nobis obtinet Sanctorum Patrum nostrorum doctrina, id est, traditio Sanctæ Catholicæ Ecclesiæ, quæ a finibus usque ad fines terre suscepit Evangelium.*

D. Hæc fidei definitio de cultu Sanctis Imaginibus exhibendo, facta in septima Synodo generali, fuit recepta in universa Ecclesia?

M. Hadrianus Summus Pontifex, postquam septimam Synodum generalem sua auctoritate confirmasset, illius Acta in linguam latinam versa misit in Gallias, ubi, cum Episcopi certa viderent venerationis signa Imaginibus adscribi solito honorificentiora, & quæ hæcenus in suis Ecclesiis erant inusitata, illico reclamarunt adversus Orientales, ac Synodum ab illis celebratam damnarunt. Id egit potissimum Carolus Magnus Galliarum Rex quatuor famosis illis libris, qui dicuntur *Carolini*, quos vel ipse edidit, vel sub augusto suo nomine publicari permisit circa annum dcccxc.

In his siquidem singula Nicænæ secundæ Acta ad crism, rigidumque examen revocata plus satis carpuntur. Quin, & Galliarum Præsules anno dcccxciv. congregati in Concilio Francofordiensi septimam Synodum, quæ est Nicænæ secundæ, damnarunt Canone secundo his verbis: *Allata est in medium quæstio de nova Græcorum Synodo, quam de adorandis Imaginibus Constantinopoli fecerunt, in qua scriptum habebatur, ut qui Imaginibus Sanctorum, ita ut Deificæ Trinitati servitium, aut adorationem non impenderent, Anathema judicarentur. Quis supra Sanctissimi Patres nostri omnimodis adorationem, & servitium venientes contempserunt, atque consentientes condemnaverunt.*

D. Qui potuerunt Galliarum Præsules in Concilio Francofordiensi congregati ad examen revocare, & condemnare septimam Synodum, seu Nicænæ secundam, quæ Œcumenica fuit, & ab Hadriano Romano Pontifice approbata?

M. Gravem profecto proponis difficultatem, ad quam dissolvendam multiplex adhibetur responsio. Prima eorum est, qui existimant, Synodum, quæ Canone secundo Concilii Francofordiensi confixa est, non fuisse septimam Synodum generalem, seu Nicænæ secundam, sed esse Pseudo-Synodum Constantinopolitanam ab Iconomachis habitam anno dccciv. Altera responsio Caroli Cointii, qui in Annalibus Ecclesiæ Francorum tomo VI. ad annum dccciv. ait, Canone secundo Concilii Francofordiensi non perstringi secundam Nicænæ Synodum, quæ est septima Œcumenica, sed aliam damnari Synodum, quæ post septimum Concilium generale, seu Nicænæ secundam, celebrata est Constantinopoli pro cultu Imaginum, in qua multa definita sunt, quæ Patribus Concilii Francofordiensi non placuerunt. Verum, ut cordate fatear, utraque responsio a veritate procul abest. Prior falsi convincitur, quia constat, hanc Synodum ab Episcopis Concilii Francofordiensi fuisse condemnatam, quæ pro adorandis, seu colendis Sanctis Imaginibus fuerat celebrata; porro, fatentur omnes, Synodum ab Iconoclastis habitam anno dccciv. non fuisse coactam pro cultu exhibendo Sanctis Imaginibus, sed potius in ea damnatum, & abolitum fuisse usum, & cultum Sanctarum Imaginum. Alteram quod spectat responsionem Caroli Cointii, nemo non videt, eam falsa suppositione niti. Supponit quippe Cointius, inter Synodum Nicænæ secundam, & Francofordiensem, habitam fuisse Constantinopoli aliam Synodum pro cultu Sanctarum Imaginum, quam a Patribus Concilii Francofordiensi damnatam fuisse affirmat. At prædictam illam Synodum Constantinopolitanam ceu fictitiam, & plane supposititiam explodunt quotquot sunt viri eruditi, quia nulla omnino ejus extant monumenta. Præter quam quod, veteres Annalists Francorum memoriæ prodiderunt, rejectam esse in Concilio Francofordiensi hanc Synodum, quæ a Græcis *Septima* appellatur; Græcis autem, ut norunt omnes, solenne est, Nicænæ secundam Synodum appellare *septimam*, non vero aliquam Synodum Constantinopolitanam.

Cum

Cum igitur duæ istæ adductæ responsiones difficultati propositæ non faciant satis, duas alias proferam, quæ viris doctis probantur. In primis dici potest, septimam Synodum, seu Nicænæ secundam a Patribus Francofordiensi fuisse damnatam, quia decepti errore facti, putaverunt, sicut videre est in Canone secundo mox citato, adorationem latriæ, quæ soli Deo debetur, a Nicænæ secundæ Synodo fuisse Imaginibus decretam, eosque anathemate fuisse percussos, qui secus sentirent. Hinc Patres Francofordienses in eo facti errore versantes, Synodum Nicænæ (cui totius pene Occidentis suffragia deerant, & quam Hadrianus Papa necdum solemniter, missa videlicet ad universam Ecclesiam, & ad Imperatores Epistola confirmaverat) pro Œcumenica non agnoscebant, sed tantum pro Nationali Græcorum Synodo, quam proinde a se damnari posse existimaverunt, ut aperte declarat Auctor librorum, qui dicuntur *Carolini*, cap. 13. libri quarti his verbis: *Insolenti præterea desiderio tam isti (seu Græci) quam eorum prædecesores, Synodum ambiunt agitare, eamque sex Venerabilibus Synodis associare, & septimæ Synodi nuncupatione censere.* Secundo, dici potest, sicut jam observavimus in præcedenti Colloquio, altercationem, quæ existit inter Patres Francofordienses, & Nicænæ secundam, non fuisse circa dogma fidei, hoc est, circa cultum, qui deferendus est Sanctis Imaginibus, sed dumtaxat circa modum cultus, id est, circa disciplinam, quæ observari debebat in cultu Imaginum. At enim Patres Concilii Francofordiensi non negabant, cultum aliquem Sanctis Imaginibus esse exhibendum, sed solum admittere renuebant cultum illum Imaginum, qui nondum in Galliis inoleverat, & quem tamen secunda Nicænæ Synodus præscripserat multis signis exterioribus insignitum, puta luminariis coram accensis, rhythmatibus incensis, deosculationibus, capitis inflexionibus &c. Hunc, inquam, modum colendi Imagines a secunda Nicænæ Synodo præscriptum admittere volebant Patres Francofordienses, tum quia apud suas Ecclesias alia vigeat disciplina; tum quia etiam his ritibus, seu externis honorariis signis, solus Deus apud ipsos id ætatis colebatur; tum quia denique, formidabant, ne hic modus colendi Imagines a Synodo Nicænæ secunda præfixus, progressu temporis superstitiosus & periculosus evaderet propter abusum imperitorum, quibus præbere poterat occasionem errandi. Unde patet, Episcopos Concilii Francofordiensi penes variam disciplinam, non autem quoad ipsum fidei dogma, cum secunda Nicænæ Synodo, quæ est septima generalis, pugnavisse. Hanc fuisse genuinam Patrum Concilii Francofordiensi mentem, magis liquebit ex his, quæ dicturus sum in Colloquio quarto in Historiam noni Ecclesiæ sæculi, ubi agendo de Concilio Parisiensi sub *Ludovico Pio* in causa Imaginum anno dcccxxv. convocato, explicabo cum doctissimo *Mabillonio* doctrinam Gallorum circa cultum Imaginum.

D. Septima Synodus generalis, seu Nicænæ secunda, præter illas septem Actiones, seu Sessiones, quibus profligavit Iconomachorum Hæresim, edidit aliquot Canones?

M. Septima Synodus generalis ad restaurandam Ecclesiasticam disciplinam, quæ, grassante Iconoclastarum Hæresi, collapsa fuerat, viginti duos edidit Canones, quorum primus confirmat omnes Canones cum Apostolicos, tum a sex prioribus universalibus Conciliis, & a localibus Synodis conditos. Hic tamen Canon non est approbatus ab Ecclesia Romana, quæ non omnes Canones Apostolicos, sed tantum quinquaginta ex eis agnoscit & recipit, nec tres Concilii Constantinopolitani primi Canones, nec Chalcedonenis Concilii vicessim octavum, nec Synodi Trullanæ Canones unquam probavit. Canon secundus septimæ Synodi generalis statuit, ut nemo deinceps in Episcopum ordinetur, nisi Psalterium bene noverit, & Sacros Canones, Evangelium, Epistolam Sancti Pauli, & ad omnem Scripturam legendam, parato, promptoque sit animo. Canon tertius omnem electionem Episcopi, Presbyteri, & Diaconi a Principibus factam rescindit & irritam manere declarat. Canon IV. vetat Episcopis, ne aurum vel argentum, aut quævis munera alia a Clericis, vel Monachis sibi subditis exigant. Canon V. punit eos, qui facultates suas vel integras, vel ipsarum partem, Ecclesiæ dederant, pro qua fuerant ordinati, & propterea insuperbientes pauperibus, ob virtutem a Spiritu Sancto electis insultabant, jubetque eos ultimum sui ordinis locum tenere; si vero superbiæ specimen dare pergant, inflicta quoque poena eos corrigi & emendari decernit. Canon VI. Synodos Provinciales, quæ bis in anno fieri decreverat Nicænæ, semel saltem in anno celebrari præcipit, Principes vero, qui id prohibuerint, communionem privat. Canon VII. jubet, ut Sanctorum Reliquiæ in Templis collocentur, & deponendum esse declarat Episcopum, qui deinceps Templi absque Sanctis Reliquiis consecraverit. Canon VIII. definit, Judæos, qui, suscepto baptismo, Christianos se fingunt, & clam judaizant, non esse in Ecclesiam suscipiendos, nec eorum pueros baptizandos, nec servos emendos. Hic Canon ab Ecclesia Romana non est approbatus. Canon IX. districte prohibet, ne Hæreticorum scripta, seu libri contra Sanctas Imagines editi, retineantur. Canon X. Clericos illos deponit, qui propria relicta Parochia, ad aliam migrant. Canon XI. servari præcipit Canonem vigesimum sextum Concilii Chalcedonenis de instituendo Œconomo in singulis Ecclesiis ac Monasteriis. Canon XII. Episcopos & Abbates, suæ Ecclesiæ, vel Monasterii alienantes, aut dissipantes bona, deponi mandat. Canon XIII. Monasteria Deo dicata, Sæcularium habitacula, seu domicilia fieri vetat. Canon XIV. prohibet, ne hi, qui a pueritia Clericali tonsura sunt insigniti, & Lectores ab Episcopo necdum sunt ordinati, in Missa & Sacris Officiis ad Ambonem legant, etiam in Monasteriis. Canon XV. Clericum duabus in Ecclesiis collocari, seu plura possidere beneficia inhibet. Canon XVI. Episcopos, Clericos, qui se pretiosis & serica textura variatis exornant vestibus, corrigi jubet &

D 3

pu-